

ĐỀ KIỂM TRA HỌC KÌ 2 – ĐỀ SỐ 2**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 9****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)****Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi:**

Đọc đoạn thơ sau và thực hiện các yêu cầu nêu ở dưới:

HƠI ẤM Ồ RƠM

(Nguyễn Duy)

*Tôi gõ cửa ngôi nhà tranh nhỏ bé ven đồng chiêm**Bà mẹ đón tôi trong gió đêm:**- Nhà mẹ hẹp nhưng còn mê chỗ ngủ**Mẹ chỉ phàn nàn chiếu chần chả đủ**Rồi mẹ ôm rơm lót ổ tôi nằm.**Rơm vàng bọc tôi như kén bọc tằm,**Tôi thao thức trong hương mật ong của ruộng**Trong hơi ấm hơn nhiều chăn đệm**Của những cọng rơm xơ xác gãy gò.**Hạt gạo nuôi hết thủy chúng ta no**Riêng cái ấm nồng nàn như lửa**Cái mộc mạc lên hương của lúa**Đâu dễ chia cho tất cả mọi người.*(In trong tập *Cát trắng*, NXB Quân đội nhân dân, 1973)**Câu 1 (0,5 điểm)** Xác định thể thơ của bài thơ trên.**Câu 2 (0,5 điểm)** Xác định nhân vật trữ tình trong bài thơ trên.**Câu 3 (1,0 điểm)** Phân tích hiệu quả của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu thơ sau: Rơm vàng bọc tôi như kén bọc tằm.**Câu 4 (1,0 điểm)** Nhận xét về tình cảm của nhân vật trữ tình trong bài thơ.**Câu 5 (1,0 điểm)** Bài học sâu sắc nhất em nhận được qua bài thơ trên là gì?

II. VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1. (2.0 điểm) Viết đoạn văn ngắn nêu cảm nhận của em về khổ thơ cuối trong bài thơ “Hơi ấm ổ rơm” của Nguyễn Duy.

Câu 2 (4.0 điểm) Viết bài văn nghị luận trình bày suy nghĩ của em về một vấn đề cần giải quyết: “Là một học sinh, em hãy đề xuất những giải pháp phù hợp để giảm thiểu rác thải nhựa trong trường học và trong các gia đình?”

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I. ĐỌC HIỂU****Câu 1****Phương pháp giải:**

Quan sát số chữ trong mỗi dòng và cách gieo vần.

Lời giải chi tiết:

Thể thơ tự do.

Câu 2**Phương pháp giải:**

Tìm nhân vật thể hiện cảm xúc, suy nghĩ trong bài thơ.

Lời giải chi tiết:

Nhân vật trữ tình trong bài thơ là “tôi” – người đang trực tiếp trải nghiệm và cảm nhận sự ấm áp của ổ rom cũng như tình cảm chân thành của bà mẹ nghèo.

Câu 3**Phương pháp giải:**

- Xác định biện pháp tu từ được sử dụng (so sánh)
- Phân tích hai vế để tìm ra điểm tương đồng

Lời giải chi tiết:

Biện pháp tu từ so sánh được sử dụng trong câu thơ “Rom vàng bọc tôi như kén bọc tằm” nhằm nhấn mạnh cảm giác ấm áp, an toàn mà ổ rom mang lại. Hình ảnh “kén bọc tằm” gợi liên tưởng đến sự chở che, bao bọc, thể hiện tình yêu thương giản dị nhưng vô cùng ấm áp của người mẹ. Đồng thời, cách so sánh này làm nổi bật giá trị của rom – tuy đơn sơ nhưng chứa đựng sự ấm áp lớn lao.

Câu 4**Phương pháp giải:**

Xác định cảm xúc của nhân vật trữ tình qua các từ ngữ, hình ảnh, câu thơ mang tính biểu cảm.

Lời giải chi tiết:

Nhân vật trữ tình bộc lộ tình cảm trân trọng, biết ơn đối với tình người ấm áp trong cuộc sống giản dị. Qua những hình ảnh thơ đầy cảm xúc, người đọc cảm nhận được sự rung động sâu sắc của nhân vật trước lòng tốt, sự hy sinh và tấm lòng bao dung của bà mẹ nghèo.

Câu 5**Phương pháp giải:**

- Xác định thông điệp mà bài thơ muốn truyền tải.
- Liên hệ thực tế để rút ra bài học về cách trân trọng tình cảm, giá trị cuộc sống.

Lời giải chi tiết:

Bài học sâu sắc từ bài thơ là sự trân trọng những điều bình dị nhưng chứa đựng giá trị tinh thần to lớn trong cuộc sống. Hạnh phúc không chỉ đến từ vật chất mà còn từ tình người ấm áp. Qua đó, bài thơ khơi dậy lòng biết ơn đối với những người đã dành tình yêu thương cho ta.

PHẦN II. VIẾT

Câu 1

Phương pháp giải:

- Đọc kỹ khổ thơ cuối, xác định nội dung chính.
- Phân tích ý nghĩa và cảm xúc của khổ thơ.
- Đánh giá thông điệp mà tác giả gửi gắm

Lời giải chi tiết:

Khổ thơ cuối trong bài “Hơi ấm ổ rơm” của Nguyễn Duy thể hiện sự trân trọng đối với những giá trị giản dị nhưng đầy ý nghĩa trong cuộc sống. Tác giả nhấn mạnh sự ấm áp của ổ rơm – không chỉ là hơi ấm vật chất mà còn là hơi ấm của tình người. Câu thơ “Hạt gạo nuôi hết thầy chúng ta no / Riêng cái ấm nồng nàn như lửa” gợi lên sự đối lập giữa giá trị vật chất và giá trị tinh thần, trong đó hơi ấm của rơm mang ý nghĩa thiêng liêng mà không phải ai cũng có thể cảm nhận được. Hình ảnh “cái mộc mạc lên hương của lúa” vừa bình dị, vừa sâu lắng, thể hiện sự gắn bó với làng quê, với thiên nhiên và với những con người chân chất. Khổ thơ cuối khơi gợi trong lòng người đọc sự biết ơn đối với những điều bình dị nhưng tràn đầy yêu thương trong cuộc sống.

Câu 2

Phương pháp giải:

- Xác định vấn đề nghị luận (*giảm thiểu rác thải nhựa trong trường học và gia đình*).
- Trình bày thực trạng ô nhiễm rác thải nhựa.
- Đề xuất giải pháp cụ thể và khả thi.
- Kết luận, nhấn mạnh trách nhiệm của học sinh.

Lời giải chi tiết:

Dàn ý

1. Mở bài:

- Giới thiệu vấn đề ô nhiễm rác thải nhựa – một vấn đề nghiêm trọng ảnh hưởng đến môi trường.
- Khẳng định tầm quan trọng của việc giảm thiểu rác thải nhựa, đặc biệt trong trường học và gia đình.

2. Thân bài:

a. Thực trạng ô nhiễm rác thải nhựa:

- Nhựa là vật liệu phổ biến nhưng khó phân hủy, gây ô nhiễm đất, nước và không khí.
- Trong trường học, học sinh thường sử dụng chai nhựa, túi nylon, hộp xốp dùng một lần.
- Trong gia đình, thói quen sử dụng túi nylon, đồ nhựa dùng một lần vẫn còn phổ biến.

b. Nguyên nhân

- Thói quen tiêu dùng: Người dân có thói quen sử dụng sản phẩm nhựa vì tiện lợi, giá rẻ.
- Nhận thức hạn chế: Nhiều người chưa hiểu rõ tác hại lâu dài của nhựa đối với môi trường.
- Hệ thống xử lý rác chưa hiệu quả: Chưa có đủ biện pháp tái chế và thu gom rác nhựa hợp lý.
- Thiếu chính sách quản lý chặt chẽ: Việc kiểm soát sản xuất và sử dụng nhựa chưa nghiêm ngặt.

c. Giải pháp giảm thiểu rác thải nhựa:

- Trong trường học:
 - + Hạn chế sử dụng chai nước nhựa, thay bằng bình nước cá nhân.
 - + Khuyến khích học sinh sử dụng hộp đựng thức ăn thay vì hộp xốp.
 - + Tổ chức các chương trình tuyên truyền về tác hại của nhựa.
 - + Phân loại rác nhựa để tái chế đúng cách.
- Trong gia đình:
 - + Sử dụng túi vải thay vì túi nylon khi đi chợ.
 - + Dùng hộp đựng thực phẩm thay vì túi nylon, hộp nhựa dùng một lần.
 - + Tận dụng và tái chế đồ nhựa thay vì vứt bỏ.
 - + Giáo dục ý thức bảo vệ môi trường cho mọi thành viên trong gia đình.

3. Kết bài:

- Nhân mạnh vai trò của học sinh trong việc bảo vệ môi trường.
- Kêu gọi hành động ngay từ những việc nhỏ nhất để góp phần giảm thiểu rác thải nhựa, hướng đến một môi trường xanh – sạch – đẹp.

Bài tham khảo

Rác thải nhựa đang trở thành một vấn đề cấp bách, đe dọa môi trường và sức khỏe con người. Là học sinh, chúng ta có thể đóng góp vào việc giảm thiểu rác thải nhựa trong trường học và gia đình bằng những giải pháp thiết thực.

Hiện nay, lượng rác thải nhựa trên thế giới đang gia tăng chóng mặt. Theo thống kê, mỗi năm có hàng triệu tấn nhựa bị thải ra đại dương, gây hại nghiêm trọng đến hệ sinh thái biển. Ở Việt Nam, túi ni-lông, chai nhựa, ống hút nhựa... xuất hiện tràn lan trong đời sống hàng ngày, đặc biệt là trong trường học và gia đình. Nhiều học sinh sử dụng chai nước, hộp nhựa dùng một lần nhưng chưa có thói quen tái chế hay phân loại rác. Điều này khiến tình trạng ô nhiễm rác thải nhựa ngày càng nghiêm trọng hơn.

Trước hết, cần hiểu rõ nguyên nhân dẫn đến ô nhiễm rác thải nhựa. Hiện nay, sự tiện lợi của các sản phẩm nhựa dùng một lần như chai nước, túi nilon, ống hút khiến chúng được sử dụng phổ biến nhưng lại rất khó phân hủy. Thói quen tiêu dùng thiếu ý thức của con người cũng góp phần làm gia tăng lượng rác thải nhựa. Bên cạnh đó, việc quản lý rác thải chưa hiệu quả, hệ thống tái chế còn hạn chế đã làm trầm trọng hơn tình trạng ô nhiễm nhựa.

Để giảm thiểu rác thải nhựa trong trường học, học sinh có thể thực hiện một số biện pháp sau. Thứ nhất, thay thế chai nước nhựa bằng bình nước cá nhân và sử dụng hộp đựng thức ăn thay vì túi nilon. Thứ hai, tổ chức các chương trình tuyên truyền, vận động bạn bè, thầy cô cùng giảm thiểu nhựa, đồng thời kêu gọi trường học áp dụng các biện pháp như phân loại rác và sử dụng vật liệu thân thiện với môi trường. Ngoài ra, học sinh có thể tham gia các hoạt động tái chế, sáng tạo sản phẩm từ nhựa đã qua sử dụng để kéo dài vòng đời của chúng.

Trong gia đình, mỗi người cũng có thể góp phần giảm thiểu rác thải nhựa bằng cách mang theo túi vải khi đi chợ, hạn chế sử dụng đồ nhựa dùng một lần, ưu tiên mua sắm các sản phẩm có bao bì thân thiện với môi trường. Cha mẹ có thể hướng dẫn con cái thói quen tái sử dụng và phân loại rác đúng cách, góp phần nâng cao ý thức bảo vệ môi trường từ gia đình đến cộng đồng.

Giảm thiểu rác thải nhựa không chỉ giúp bảo vệ môi trường mà còn góp phần bảo vệ sức khỏe con người. Mỗi học sinh, mỗi gia đình đều có thể đóng góp vào nỗ lực chung này bằng những hành động nhỏ nhưng ý nghĩa. Hãy cùng nhau thay đổi thói quen để xây dựng một môi trường xanh – sạch – đẹp hơn!